

גל יונת / לעירן בפרשת השבוע
ערכים בידי נחמה ליבוביץ - שנה השליש עשרה

יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות גשי מזרחי אמריקה

לא

י"ל (תיוס"ד - ת"ר)

א וילך משח וידבר את הדברים האלה.

ראב"ע: וילך: הלך אל כל שבט ושבט לחזו"ע שהוא מת, שלא ימחדו וחזק
לבם בדברי יהושע, על כן כתוב אחרי (ו) "ואתה הנחילנה אותם"
ולפי דעתו כי אז בדרך השבטים ואם ברכותיהם מאוחדות במכתב.

רמב"ן: כאשר השלים כל דבריו אז הלכו כל השבטים לפניו והמך והנשים
איש לאחליו, ולא הוצרך הכתוב להזכיר זה, כי כבר אמר (כ"ט ט')
"אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלוהיכם לעברך בברית ה' אלוהיך"
ואחר עברם בברית ילכו מפניו. ויאמר הכתוב עתה, כי משח הלך
ממחנה לוייה אל מחנה ישראל לכבדם כפי שירצו להפטר מחברו, ובא
ליטול רשות ממנו.

ספורג: התעורר לזה כמו (ש"ס ב') "וילך איש מבית לוי" (דב' כ"ט כ"ה):
וילך ויעבדו אלוהים אחרים, ולזקיתם. וזה שאמר השולח
ענינו כוונת הברית התעורר לבחם את ישראל על מיתתו, כדי שלא
יערבו למחל הברית הראוי להם לתורה על חילתם מקבלים הברית
בטמאה על דרך (תהלים קמ"ט ב') "יססה ישראל בעוטיה".

ר. ט. ר. הירש (תרגום מודרני) ד"ה וילך: בדברי הברכה והקללה והמסור
הבא אחריהם הם ונשלם כל מה שהיה על מטה רבנו להעיד בשם בשם
ה'. זה היה בענינו כומר מלכותו. נמלא וילך הם הוא את לבו
אל צרכי טעם הסתלקותו ובהתחשבותו עם תולדותיה. אלה היו:
מפדתו מהם (מסוקים א'-ו'), הצגת ממלא מקומו בדברים מעוררים
לפני העם (מ' ז ו-ח') ולבסוף מסירת כתב התורה לכתבים ולזקנים
בעו"ט קריאתו במועד שנת הסמטה (מ' ט' ז"ג). חנה כי כן לא
קרא משה את העם לבא אליו, לא הקהיל אותם לאטמה כפי שהיה רגיל
לעשות בזמנים שהיה עליו לדבר אל בני ישראל בטח ה', אלא
"וילך" בעצמו הלך אל העם בכדי להפדר ממנו במסורת גמורה
המתאימה לאומי של מי שהכתוב מעיד עליו "והאיש משה ענו מאד
מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר, י"ב ג').

1. מהו הקטי במסוקו שאומר רצו ליטב?
2. מה כן שתי הדרכים בישור השטי?
3. הסבר אי דברי ראב"ע ש"חזק לבם בדברי יהושע"?
4. חיצון מצא ספורג בדברי משה טרצה לנחם את ישראל?
5. מה רצה ספורג להוכיח בעזרת המסוק תהלים קמט ב' ?
6. בעקבות מי טענת המפרשים הקודמים הולך הירש?

ז כי אתה חבוא את העם

ספורג: אף על פי שאני לא זכיתי לזה.

1. מה היא הוראת מלת "את" במקום הזה?
2. מה הקטי במסוק טרצה ספורג ליטב?

מדברי המדרש:

1. דברים רבה פרשת ט' כ':

זה טאמר הכתוב: (קהלת ט') "שנתי וראת חמת הטמט כי לא לקליה חמרן
ולא לגבוריה חמלחמה וגם לא לחכמים לחט וגם לא לגבוריה עוטר וגם
לא לידועיה חן".

א"ר תנחומא: המקרא הזה מדבר במשה, כיצד?
אחמול היה עולה לרקיע כנטר, עכסו חיה מבקש לעבו"י חירדן ואינו
יכול, שנאמר (ל"א ב') "לא תעבור את חירדן הזה".
"ולא לגבורים חמלחמה" - אחמול חיו סלאכים מרחתין לפניו ועכסו

הוא אומר (דב' ט') "כי יגורתי מפני האף והחלימה", "וגם לא לחכמים לחט" - אהמול (מטלי כ"א). "עיר גבורים עליה חכט ויורד עיר מבטחה" (כי החורה נקראת "לחט" על דרך "לכו ולחטו בלחט" (מטלי ט'). והיום נטלה ממנה זניחנה ליהושע בן נון.

"וגם לא לגבורים עטר" - אהמול היה מטיה כעשירי (שמות ל"ב) "טוב טהרון אפך", (במדבר י"ד) "סלח נא לעון העם הזה" ועכטו הוא מטיה כדט "ואחתנן" - עטה עמי חנס. "רצת לא לירדעים הן" - אהמול היה יודע האין לרצות את כוראו, (במדבר ל"ג ל"ה) "קומה ה' "טובה ה'!" ועכטו סנתחנן כל טבעת הומים לסוף אטר לר הקבת"ו "הן קרבו ימין למות".

2. דבריה רבה פריטה ט' ד'

אמר לו מטה: רבונן טל עולם אחרי כל אותו הכבוד ואדעה הגבורה טראו עיני אני מח? א"ל הקבת"ו: "מטה (תהלים פ"ח) "מי גבר יחיה ולא יראה מות?" מהו "מי גבר יחיה"? א"ר תנחומא: מי גבר כאברהם שיגד לכבשן האש וניצל ואח"כ (בר' כ"ה) "ויצו וימת אברהם".

מי גבר כיצחק טפטט צוארו על המזבח ואח"כ אמר (בר' כ"ז) "הנה נא וקנתי לא ידעתי יום מותי". מי גבר כייעקב סנתפגט עם המלאך ואח"כ (בר' מ"ז) "ויקרבו ימי ישראל למות".

מי גבר כמטה סובר עם כוראו מנים בפנים ואח"כ "הן קרבו ימין למות".

1. מהי מנסת סני המדרשים האלה ונגד מה הם נלחמים?

2. כשתי דרכים רוצים מני המדרשים להבליט אותו רעיון. מה הן שתי הדרכים?

השאלות המסומנות X קטות והמסומנות A-קטות ביותר, יפתור כל אחד לפי דרגתו.

שאלות וגם מסומנות בא לטלות לנחמה ליבוביץ, קריית מטה ירושלים.

המבקשים להחוט על גליונות תס"ו מתבקשים לחדט הזמנת עכטו.

מחיר גליונות כל סנת תס"ו עם דמי המטלה 3.300 ואפשר לחלט אח דמי התחיימה בסני טעורין.

מחיר סנתונים בודדים טל סניה טעברו טחי ל"י. מחיר כל 13 הסנתונים טהופיעו עד עתה (הט"ב-הט"ד) - 14.500 ל"י.